

**Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün:
“Yasama dokunulmazlığı da yargı işlevi de
siyasetin ve siyasetçinin esareti altında”**

1.11.2023

Türkiye İşçi Partisi (TİP) Hatay Milletvekili Av. Can Atalay'ın hak ihlaline uğradığını tespit edip tahliyesine hükmeden Anayasa Mahkemesi kararının İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından yerine getirilmemesini değerlendiren Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün, “Türkiye'de yasama dokunulmazlığı da yargı işlevi de siyasetin ve siyasetçilerin esareti altındadır” dedi.

Can Atalay'ın tahliye edilmemesinin yanı sıra, halen  HEDEP'li biri İYİ Partili dört milletvekilinin daha yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkındaki cumhurbaşkanlığı tezkeresinin TBMM Başkanlığı tarafından Anayasa ve Adalet Karma Komisyonu'na gönderildiğini hatırlatan Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün řu değerlendirmede bulundu:

“Yasama dokunulmazlığı mutlak bir hukuki korumadır”

“Milletin vekillerinin yasama dokunulmazlığı mutlak bir hukuki korumadır. Bu dokunulmazlığın kaldırılmasına, siyasetçilerin değil bağımsız mahkemelerin karar vermesi gerekir. Ancak Türkiye'de yasama dokunulmazlığı da her türlü suçu bağımsızca soruşturması gereken yargı işlevi de siyasetin ve siyasetçilerin esareti altındadır. Türkiye, yasama dokunulmazlığını bağımsız yargı yoluyla güçlendirip etkinleştirmelidir. Mevcut yasama dokunulmazlığı ve dokunulmazlığın kaldırılması sisteminin tasarımı ve işleyişi sorunludur. Milletvekillerinin yasama dokunulmazlığı kapsamındaki faaliyetleri, Meclis'teki siyasi aritmetiğe göre alınan dokunulmazlık kaldırma kararları ile baskılanabilmektedir. Genellikle Meclis'te çoğunluğa sahip iktidar milletvekilleri, muhalif milletvekillerinin dokunulmazlığını kaldırmaya karar vermektedir. Bu durum ise bir yandan mutlak bir hukuki koruma olan yasama dokunulmazlığını aşındırmakta, diğer yandan ise zaten siyasete bağımlı olan yargının, işlevini bağımsız olarak göstermesini engellemektedir. Bu da siyasette etiği bozmakta, siyasetin kirli ve karanlık ilişkiler yumağı haline dönüşmesine neden olmaktadır.”

“Yasama dokunulmazlığından zerre kadar ödün verilemez”

Anayasa Mahkemesi'nin Can Atalay hakkındaki kararının, daha önceki Enis Berberoğlu ve Ömer Faruk Gergerlioğlu kararları ile benzer olduğuna dikkat çeken Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün,

“Zerre kadar ödün verilmemesi gereken bir mutlak hukuki koruma olan yasama dokunulmazlığının siyasi saiklerle, üstelik iktidardaki siyasetçiler tarafından ortadan kaldırılması kabul edilemez. Siyasetçilerin hukuki konuda değerlendirme yaparak dokunulmazlık kaldırması, milletin egemenliği ilkesi ve kendi kendini yönetme hakkı ile bağdaştırılmaz. Bir milletvekilinin herhangi bir eyleminin suç mu yoksa yasama dokunulmazlığı kapsamında mı olup olmadığı ciddi bir hukuki değerlendirilmedir. Buna ancak ve ancak yetkin bir yargı mercii, etkin olarak işletilen hukuki bir değerlendirme süreci sonucunda karar verebilir. Dolayısı ile yasama dokunulmazlığını kaldırma kararları, yetkin bir mahkemeye, iyi işletilecek bir yargısal sürece bırakılmalıdır” dedi.

“Adi suçlar yasama dokunulmazlığından yararlanamamısın”

Yasama dokunulmazlığının bir diğer yanı ile de adi suç işleyenlerin yargılanmaktan kurtulmasına olanak tanıdığına, geçmişte seçim yolu ile Meclis'e kaçıp adi suçtan yargılanmaktan kurtulanlar olduğuna dikkat çeken Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün, değerlendirmesini şöyle sürdürdü:

“Yasama dokunulmazlığının milletvekillerinin adi suçlarını soruşturmamak için gerekçe olması da hukuk devleti, kanun önünde eşitlik ve hukukun üstünlüğü bakımından sorunludur. Milletvekili olmadan önce veya vekilliği sırasında suç işleyenler Meclis'i adeta bir sığınak gibi kullanabilmekte, yasama dokunulmazlığı kapsamında olmayan suçların soruşturmasından ve cezasından kurtulabilmektedir. Yasama dokunulmazlığının cezasızlık için suistimal edilmesi de önlenmelidir.”

“Olay bazında dokunulmazlık sistemine geçilsin”

Kişilere milletvekili seçilmeleri üzerine körü körüne ve peşin olarak toptan dokunulmazlık vermek yerine her olay bazında ülke yararı gözetilerek dokunulmazlık tanıma sistemine geçilmesini öneren Av. Mehmet Gün, öneriyi şöyle detaylandırdı:

“Bu sisteme geçilmesi halinde yargı mercileri ile siyasi kurumlar arasındaki lüzumsuz çatışma ve kutuplaşma da sona erecektir. Daha İyi

Yargı Derneği, bu konuda yenilikçi ve ileri bir çözüm geliştirdi. Yasama dokunulmazlığından yararlanan kimselerin işledikleri iddia edilen suçlar için soruşturma açılmasına, suç işledikleri sonucuna varıldığı takdirde iddianamenin onaylanmasına ve haklarında dava açılmasına izin vermeye yetkili olan bir Adalet Yüksek Mahkemesi kurulmalıdır. Bu mahkeme ayrıca dokunulmazların emrindeki üst derece kamu görevlilerinin suçlarını yargılamaya da yetkili olmalıdır. Kamu görevlilerinin suçları hakkında kurumlarının önceden soruşturma izni vermesi şartı ve bu nitelikteki, milletvekillerinin suçlarının soruşturulmasına izin verilmesi anlamına gelen dokunulmazlık kaldırma kararı uygulamasına son verilmelidir. Bunun yerine Meclis'in olay bazında ve olaydan sonra dokunulmazlık tanıma kararı vermesi uygulamasına geçilmelidir.”